

**ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΗΣ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ
ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ**

Για την εξέταση στο μάθημα «Νέα Ελληνικά», η οποία διαρκεί τρεις (3) ώρες, δίνονται στους/στις μαθητές/τριες δύο (2) κείμενα τα οποία ανταποκρίνονται στην αντιληπτική ικανότητά τους, σχετίζονται με θεματικό κύκλο οικείο από τη σχολική διδασκαλία και είναι δυνατόν να συνοδεύονται από εικόνες και άλλο οπτικοακουστικό υλικό.

Το ένα κείμενο αναφέρεται στο γνωστικό αντικείμενο της Γλώσσας και είναι μη λογοτεχνικό, μη διδαγμένο (δημοσιογραφικό κείμενο ή επιστημονικό ή πληροφοριακό άρθρο, συνέντευξη, κριτική, ομιλία, επιστολή, επιφυλλίδα ή δοκίμιο), ενώ το άλλο αναφέρεται στο γνωστικό αντικείμενο της Λογοτεχνίας και είναι αδιάδακτο, ποιητικό ή πεζό, (διήγημα ή απόσπασμα από μυθιστόρημα ή θεατρικό έργο). Τα δύο κείμενα συνοδεύονται από σύντομο εισαγωγικό σημείωμα χωρίς ερμηνευτικά σχόλια. [Τα κείμενα αντλούνται από την Τράπεζα Θεμάτων.]

Οι μαθητές/τριες καλούνται να απαντήσουν σε τρεις (3) δραστηριότητες που συνοδεύουν κάθε κείμενο, από τις οποίες:

- i. Η πρώτη αφορά την κατανόηση του κειμένου και βαθμολογείται με 15 μονάδες.
- ii. Η δεύτερη αφορά τη δομή ή/και τη γλώσσα του κειμένου και βαθμολογείται με 10 μονάδες.
- iii. Η τρίτη αφορά την παραγωγή γραπτού λόγου και βαθμολογείται με 25 μονάδες.

Συνολικά, οι δραστηριότητες κατανόησης των δύο κειμένων βαθμολογούνται με 30 μονάδες (2x15), οι δραστηριότητες προσέγγισης της δομής και της γλώσσας των δύο κειμένων βαθμολογούνται με 20 μονάδες (2x10) και οι δραστηριότητες παραγωγής λόγου με 50 μονάδες (2x25). Οι δραστηριότητες που αφορούν την κατανόηση του κειμένου και την προσέγγιση της δομής και της γλώσσας του μπορεί να περιλαμβάνουν υποερωτήματα. Στην περίπτωση αυτή, οι μονάδες επιμερίζονται αναλόγως.

A. Στο γνωστικό αντικείμενο της **Γλώσσας** καλούνται οι μαθητές/τριες να απαντήσουν σε ερωτήματα που περιλαμβάνονται στις παρακάτω δραστηριότητες:

A1. Με την πρώτη δραστηριότητα ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/τριών:

- Να εντοπίζουν και να παρουσιάζουν κάποια από τα παρακάτω στοιχεία: τις πληροφορίες που περιέχονται στο κείμενο, τις βασικές ιδέες και τα επιχειρήματα του συγγραφέα, το πρόβλημα που θέτει, τις θέσεις που υποστηρίζει, τη σχέση του βασικού μηνύματος του κειμένου με τις περιστάσεις επικοινωνίας και τον σκοπό για τον οποίο γράφτηκε (με ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου) ή/και

- Να αποδίδουν περιληπτικά και να πυκνώνουν το νόημα μέρους του κειμένου ή ολόκληρου του κειμένου, λαμβάνοντας υπόψη συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο.

Η δραστηριότητα βαθμολογείται με 15 μονάδες.

A2. Με τη δεύτερη δραστηριότητα ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/τριών:

- Να αναγνωρίζουν τη βασική δομή του κειμένου ή τη δομή και τον τρόπο ανάπτυξης μιας παραγράφου, ή

- Να εντοπίζουν τις διαρθρωτικές λέξεις-φράσεις που βοηθούν στη συνοχή και νοηματική αλληλουχία του κειμένου ή

- Να αποδίδουν με πλαγιότιτλους το νόημα των παραγράφων ή ενοτήτων του κειμένου ή

- Να μετασχηματίζουν λέξεις ή φράσεις ή μέρη ή και ολόκληρο το κείμενο, αλλάζοντας τη γραμματική μορφή, τη σύνταξη, το λεξιλόγιο (συνώνυμα ή συνώνυμες φράσεις, αντώνυμα, παράγωγα, σύνθετα κ.λπ.), τα σημεία στίξης, σύμφωνα με συγκεκριμένες περιστάσεις επικοινωνίας, και να σχολιάζουν το επικοινωνιακό αποτέλεσμα ή

- Να ερμηνεύουν λέξεις-φράσεις του κειμένου, με βάση τα κειμενικά συμφραζόμενα και το επικοινωνιακό πλαίσιο.

Η δραστηριότητα βαθμολογείται με 10 μονάδες.

A3. Η τρίτη δραστηριότητα αφορά την παραγωγή λόγου, με την οποία ζητείται από τους/τις μαθητές/τριες να συντάξουν δικό τους κείμενο, ενταγμένο σε επικοινωνιακό πλαίσιο, στο οποίο κρίνουν ή σχολιάζουν σημεία του κειμένου ή αναπτύσσουν τεκμηριωμένα προσωπικές απόψεις, παίρνοντας αφορμή από το αρχικό κείμενο.

Η έκταση του μαθητικού κειμένου μπορεί να κυμαίνεται από 200 έως 250 λέξεις.

Η δραστηριότητα βαθμολογείται με 25 μονάδες.

B. Στο γνωστικό αντικείμενο της **Λογοτεχνίας** καλούνται οι μαθητές/τριες να απαντήσουν σε ερωτήματα που περιλαμβάνονται στις παρακάτω δραστηριότητες:

B1. Η πρώτη δραστηριότητα αφορά την ανάγνωση και κατανόηση του κειμένου, με την οποία ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/τριών:

- Να εντοπίζουν στο κείμενο πληροφορίες όπως πρόσωπα, χώρο, χρόνο, κοινωνικό πλαίσιο δράσης των προσώπων, τα γεγονότα και τα αίτια που κατευθύνουν τη δράση τους, τα βασικά θέματα, τις ιδέες που απασχολούν τον/τη λογοτέχνη και τη στάση που υιοθετεί απέναντι σε αυτά/αυτές, τεκμηριώνοντας την άποψή τους με στοιχεία του κειμένου ή

- Να αναλύουν κάποιον από τους χαρακτήρες, με βάση τα δεδομένα του κειμένου, ή

- Να επισημαίνουν τα σύμβολα, τις φωνές, τις σιωπές σε ένα ποιητικό ή θεατρικό κείμενο.

Η δραστηριότητα βαθμολογείται με 15 μονάδες.

B2. Η δεύτερη δραστηριότητα αφορά την προσέγγιση της γλώσσας του κειμένου, με την οποία ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/τριών:

- Να διακρίνουν «τι» λέει το κείμενο από το «πώς» το λέει και να αναγνωρίζουν τα βασικά σημεία οργάνωσης της αφηγηματικής πλοκής ή της ποιητικής γραφής ή να εντοπίζουν μέσα στο κείμενο συγκεκριμένους δείκτες (αφηγηματικούς τρόπους, αφηγηματικές τεχνικές, τα ρηματικά πρόσωπα κ.ά.) ή
- Να εντοπίζουν εκφραστικά μέσα-τρόπους (μεταφορές, παρομοιώσεις, επαναλήψεις, αντιθέσεις, εικόνες κ.λπ.) και να ερμηνεύουν τη λειτουργία τους στο κείμενο.

Η δραστηριότητα βαθμολογείται με 10 μονάδες.

B3. Η τρίτη δραστηριότητα αφορά ερμηνεία και παραγωγή λόγου, με την οποία προτείνεται στους/στις μαθητές/τριες ένα θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης και ένα θέμα δημιουργικής γραφής. Κάθε μαθητής/τρια επιλέγει ένα από τα δύο.

Στην πρώτη περίπτωση (θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης) ζητείται από τους/τις μαθητές/τριες να αξιολογήσουν ιδέες, αξίες, στάσεις, συμπεριφορές που αναδεικνύονται στο κείμενο, να τις συγκρίνουν με αυτές του σήμερα ή να τις συσχετίσουν με προσωπικές εμπειρίες, βιώματα, συναισθήματα κ.λπ.

Στη δεύτερη περίπτωση (θέμα δημιουργικής γραφής) ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/τριών να μετασχηματίζουν το αρχικό κείμενο:

1. Σε επίπεδο μορφής με τη χρήση άλλων αφηγηματικών ή ποιητικών τεχνικών τις οποίες καλούνται να αξιοποιήσουν (να αναδιηγηθούν τμήμα της ιστορίας από την οπτική γωνία συγκεκριμένου ήρωα με μορφή ημερολογίου, επιστολής κ.λπ., να τροποποιήσουν το αρχικό κείμενο με την αλλαγή οπτικής γωνίας στην αφήγηση ή με την αλλαγή του τέλους στην ιστορία, με την απόδοση ενός παραδοσιακού ποιήματος σε ελεύθερο στίχο κ.ά.).
2. Σε επίπεδο περιεχομένου με τη σύνταξη νέου κειμένου στο οποίο οι μαθητές/τριες εκφράζουν σκέψεις και συναισθήματα, αξιοποιώντας τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους το οποίο καλούνται να γράψουν.

Η έκταση του μαθητικού κειμένου μπορεί να κυμαίνεται από 100 έως 150 λέξεις.

Η δραστηριότητα βαθμολογείται με 25 μονάδες.

Η τρίτη δραστηριότητα του γνωστικού αντικείμενου της Γλώσσας που βαθμολογείται με 25 μονάδες και η τρίτη δραστηριότητα του γνωστικού αντικείμενου της Λογοτεχνίας που επίσης βαθμολογείται με 25 μονάδες επιλέγονται από την Τράπεζα Θεμάτων.

Οι υπόλοιπες δραστηριότητες ορίζονται από τους/τις εκπαιδευτικούς.